

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 408/2019-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. októbra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody, [REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Tiborom Bacsóom, Žriedlová 28, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Tos 29/2019 a jeho uznesením č. k. 8 Tos 29/2019-245 z 10. apríla 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], t. č.

v Ústave na výkon trestu odňatia slobody, [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Tos 29/2019 a jeho uznesením č. k. 8 Tos 29/2019-245 z 10. apríla 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako naliehavá vec patriaca do rozhodovacej pôsobnosti senátu, rozhodnutie o ktorej neznesie odklad, v súlade s čl. X bodom 3 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Mojmírovi Mamojkovi nad rámec stanoveného rozsahu nápadu vecí.

Podľa čl. II bodu 5 rozvrhu práce na konanie vo veciach patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu je v jednotlivých prípadoch príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca, ktorému bola vec pridelená.

V súlade s čl. II bodom 3 písm. a) rozvrhu práce pracuje prvý senát ústavného súdu pri predkladaní pridelených vecí do senátu sudcami spravodajcami Janou Baricovou, Miroslavom Durišom a Mojmírom Mamojkom v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu), Miroslav Duriš a Mojmír Mamojka.

Vzhľadom na uvedené senát ústavného súdu rozhodol vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tomto zložení.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 PP 40/2018 z 1. februára 2019 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) bol sťažovateľ podmienene prepustený na slobodu z výkonu súhrnného výnimočného trestu odňatia slobody uloženého mu „rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 31 T 207/2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 4 To 4/2011 z 13. apríla 2011... pre trestný čin vraždy formou spolupáchateľstva podľa

§ 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 31. decembra 2005 a iné v trvaní 23 (dvadsaťtri) rokov“.

Zároveň okresný súd podľa § 68 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) určil sťažovateľovi skúšobnú dobu na sedem rokov a zároveň nariadil nad ním probačný dohľad vo výmere dvoch rokov.

Proti uzneseniu okresného súdu podal prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II sťažnosť, o ktorej krajský súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že uznesenie okresného súdu v celom rozsahu zrušil podľa § 194 ods. 1 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) a podľa § 66 ods. 1 a § 67 ods. 1 Trestného zákona zamietol žiadosť sťažovateľa o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

4. V odôvodnení sťažnosti sťažovateľ uviedol:

«Odvolací súd opätovne vyhodnocoval moju predchádzajúcu trestnú činnosť pred mnohých (viac ako 20) rokov, pre ktorú v súčasnosti vykonávam trest odňatia slobody, kde v podstate len opísal jednotlivé skutky, za ktoré mi bol právoplatne uložený trest odňatia slobody...»

... odvolací súd v hodnotení rizika sociálneho zlyhania ako aj resocializačnej prognózy účelovo vytrhol z kontextu niektoré čiastkové hodnotenia (nie však záver) z Hodnotenia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice - Šaca (ďalej len „ústav“), ktoré považujem za nelogické a diskriminačné...»

Samotný Ústav vo svojich záveroch však navrhol moju osobu podmienené prepustiť s dohľadom. Tieto právne závery však odvolací súd žiadnym spôsobom v napadnutom uznesení nevysvetlil. Jednoznačne sa zamerá len na minulosť, ktorú v podstate podporil nelogickým a diskriminačným hodnotením ústavu. A naopak nezohľadnil záver hodnotenia ústavu.»

5. Podľa názoru sťažovateľa *„Hmotnoprávnu (materiálnu) podmienku pre podmienené prepustenie, spočívajúcu v predpoklade vedenia riadneho života na slobode, však nie je možné zamieňať s dôvodmi a okolnosťami, pre ktoré bol*

odsúdenému skôr uložený trest odňatia slobody. Pokiaľ by k tomu došlo, išlo by o neprípustné porušenie zákazu dvojitého pričítania, odporujúce princípu ne bis in idem...“.

6. Sťažovateľ zastáva názor, že *„Vyjadrenia odvolacieho súdu o charaktere trestnej činnosti a o tom, že som sa v minulosti (pozn. pred viac ako 20 rokmi) dopustil trestnej činnosti už 7-krát, z čoho je možné vyvodiť závery o nie dostatočnej záruke nápravy, považujem za extrémne nevyhovujúcu interpretáciu materiálnych podmienok pre podmiennečné prepustenie, obsiahnutých v § 66 ods. 1 Trestného zákona, spočívajúcu v prognóze riadneho vedenia života na slobode. Logickou interpretáciou zákonného textu nie je možné dospieť k inému záveru, ako k takému, že predpoklad takéhoto chovania odsúdeného sa vzťahuje na budúcnosť, t. j. k dobe po prípadnom prepustení z výkonu trestu.“.*

7. Sťažovateľ ďalej v ústavnej sťažnosti namietal, že krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia neuviedol, *„aký konkrétny prvok prevencie, resp. aký konkrétny druh generálnej prevencie v prípade konania o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody mal... na mysli“*, a že sa vôbec nezaoberal (okresným súdom) nariadeným probačným dohľadom.

8. Sťažovateľ sa domnieva, že krajský súd pochybil, keď *„právne zhodnotil aj všetky znalecké posudky vypracované v tejto veci t. j. znalecké posudky [REDAKOVANÉ] a „nad rámec a v môj neprospech vyhodnocoval aj znalecký posudok [REDAKOVANÉ] ktorý bol podaný vo veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 5Tk 1/2018... Z odôvodnenia napadnutého uznesenia nie je zrejmé, či tento znalecký posudok odvolací sú vyhodnocoval ako listinný dôkaz alebo ako znalecký posudok. Opätovne treba však zdôrazniť, že znalec [REDAKOVANÉ] podal znalecký posudok pre účely iného konania a vykonal skúmanie na účely rozhodovania o vine a treste v inom konaní - nie podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.“.*

9. Sťažovateľ v závere odôvodnenia svojej ústavnej sťažnosti zhrnul, že napadnuté uznesenie krajského súdu je *«nepreskúmateľné a arbitrárne a som toho názoru, že v ňom zvíťazila určitá „spoločenská objednávka“ nad právom a spravodlivosťou»*.

10. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a následne nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Tos 29/2019 a jeho uznesením z 10. apríla 2019 porušil základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5, ods. 1, písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8 Tos 29/2019 z 10. apríla 2019 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov právneho zastúpenia, ktorú je Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. Tibora Bacsó, Žriedlová 28, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

11. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

14. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

15. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

17. Podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

19. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu, ktorá je plne aplikovateľná aj po zmene právnej úpravy o ústavnom súde, o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

20. Predmetom ústavnej sťažnosti, tak ako to vyplýva z jej petitu, je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktorý v celom rozsahu zrušil uznesenie okresného súdu o podmiennečnom prepustení sťažovateľa na slobodu z výkonu súhrnného výnimočného trestu odňatia slobody a zamietol žiadosť sťažovateľa o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Sťažovateľ vidí porušenie označených práv najmä v spôsobe výkladu a následnej aplikácii ustanovení § 66 a § 67 Trestného zákona pri posudzovaní splnenia podmienok

na rozhodovanie o jeho žiadosti o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

21. Ústavný súd v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

22. Pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd štandardne poukazuje na svoje ústavné postavenie vymedzené v čl. 124 ústavy, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ale súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 545/2010, II. ÚS 165/2011).

23. Ústavný súd pri posúdení námietok sťažovateľa sústredil svoju pozornosť na relevantnú právnu úpravu, teda na zodpovedanie otázky, či rozhodnutie krajského súdu malo dostatočnú oporu v relevantnej právnej úprave a či bol sťažovateľovi poskytnutý náležitý a zároveň ústavne konformný výklad aplikovanej právnej úpravy, ako aj na to nadväzujúce dostatočné zdôvodnenie prijatých záverov.

24. Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

25. Podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmienene prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

26. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie, rozhodne vo veci sám.

27. Ako zo znenia dotknutej právnej úpravy vyplýva, predpokladom vyhovenia žiadosti odsúdeného a jeho podmienene prepustenia na slobodu je súčasné splnenie dvoch vzájomne sa prelínajúcich podmienok. V prvom prípade ide o úspešnosť resocializačného programu realizovaného u osoby odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, čo však samo osebe pre podmienene prepustenie nie je postačujúce, pretože právna úprava vyžaduje, aby bol súčasne splnený predpoklad vedenia riadneho života odsúdeným v budúcnosti.

28. V nadväznosti na námietky sťažovateľa, že krajský súd nesprávne vyhodnotil splnenie druhého predpokladu (vedenie riadneho života v budúcnosti), ústavný súd po dôkladnom oboznámení sa s odôvodnením napadnutého uznesenia krajského súdu zistil, že krajský súd toto svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, čo vyplýva aj z nasledujúcich relevantných častí jeho odôvodnenia:

„Krajský súd po dôkladnom preštudovaní predloženého spisového materiálu... na rozdiel od okresného súdu dospel k záveru, že v danej veci neboli splnené materiálne predpoklady pre podmienene prepustenie odsúdeného na slobodu v zmysle § 66 ods. 1 Tr. zák...

Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmienenčne prepustený po uplynutí stanovenej doby bez zreteľa na účel trestu (k tomu porovnaj uznesenie Ústavného súdu SR č.k. IV. ÚS 53/08-12). Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, ku ktorým súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou ich úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti riadny život na slobode s minimalizáciou rizika jeho recidívy. Pri rozhodovaní sa tiež sleduje aj to, aby dosiahnutý stupeň nápravy bol posudzovaný nielen podľa chovania sa odsúdeného a jeho pomeru k práci vo výkone trestu, ale tiež so zreteľom na to, či sa odsúdený zbavil všetkých záporných vlastností a sklonov, ktoré ho viedli k páchaniu trestnej činnosti, pre ktorú bol odsúdený.

Z uvedeného je zrejmé, že pri rozhodovaní o podmienenom prepustení odsúdeného z výkonu trestu, je potrebné zohľadniť nielen stav podmienok ku dňu rozhodnutia podľa § 66 ods. 1 a nasled. Tr. zák., ale rovnako aj okolnosti súvisiace s trestnou činnosťou, odpis registra trestov, hodnotenia ústavu na výkon trestu odňatia slobody a pod.

Pokiaľ ide o účel trestu v zmysle § 34 ods. Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Trest plní funkciu ochrany spoločnosti jednak pred páchatelom trestného činu, voči ktorému sa prejavuje prvok represie a prvok individuálnej prevencie, a jednak aj voči ďalším občanom - potencionálnym páchatelom, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie...

Vychádzajúc z popísaného charakteru trestnej činnosti, pre ktorú odsúdený v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, ako aj zo sklonov k opakovanému páchaniu trestnej činnosti, keďže trestnej činnosti sa v minulosti dopustil už 7-krát možno vyvodíť záver, že páchanie trestnej činnosti nie je len jednorazovým vybočením zo spôsobu jeho života, ale že sa jedná o osobu, ktorá opakovane trestnú činnosť pácha, pričom nie je dostatočná záruka, že po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa trestnej činnosti nedopustí. Uvedené potvrdzuje aj hodnotenie rizika sociálneho zlyhania odsúdeného,

z ktorého je zrejmé, že jeho resocializačná prognóza je menej priaznivá a riziko sociálneho zlyhania je stredné.

Aj keď" znalkyne u odsúdeného z psychologického hľadiska skonštatovali, účel trestu bol v danej veci u odsúdeného splnený, ako už bolo vyššie uvedené, účel trestu obsahuje viac komponentov a okrem prvku prevencie sa z právneho hľadiska vyžaduje, aby rovnako splňal aj dostatočnú prevenciu pred páchaním rovnakej trestnej činnosti inými páchatelmi a morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Krajský súd dospel k záveru, že doterajším výkonom trestu nebol naplnený účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. a že výkon trestu odňatia slobody v trvaní 18,5 roka nie je dostatočný z hľadiska generálnej prevencie, dostatočne neodrádza potencionálnych páchatel'ov pred páchaním rovnakej trestnej činnosti a dostatočne nevyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Zároveň záver o tom, či v danej veci bol splnený účel trestu je otázkou právnou, ktorú je v konečnom dôsledku oprávnený a aj povinný skúmať a hodnotiť len súd. Znalecký posudok je len jedným z dôkazov, ktorý nie je možné hodnotiť izolovane, ale v kontexte so všetkými relevantnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise.

Napokon u odsúdeného nebolo preukázané ani to, že doterajším výkonom trestu sa zbavil všetkých záporných vlastností a sklonov, ktoré ho viedli ku páchaniu trestnej činnosti, pre ktorú bol odsúdený.

Zo všetkých znaleckých posudkov súvisiacich s prejednávanou vecou je zrejmé, že u odsúdeného bola zistená disociálna porucha osobnosti. Táto porucha sa podľa znalkyň [REDAKOVANÉ] oslabila a podľa odbornej literatúry (nie podľa konkrétnych zistených skutočností! - poznámka krajského súdu), u osôb s touto poruchou môže dôjsť po 30. roku veku k osobnostnej stabilizácii. Podľa znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] podaného vo veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 5Tk 1/2018 zistená osobnosť odsúdeného je trvalého charakteru a je výslednicou vrodených biologických faktorov a psychosociálnych vplyvov. Prognózu resocializácie odsúdeného hodnotil znalec ako skôr nepriaznivú, s pravdepodobnosťou recidívy trestnej činnosti, ktorá prekračuje hranice významnosti.

Znalkyňa [REDAKOVANÉ] k tejto diagnóze uviedla, že sa najčastejšie prejavuje správaním spojeným s asociálnymi až antisociálnymi následkami, nerešpektovaním bežných

noriam a pravidiel správania, vrátane porušovania zákona. Príčiny nie sú objasnené, pravdepodobne ide o dedičné faktory a biologické vplyvy - prenatálne poškodenia mozgu v dôležitých vývinových fázach.

Táto porucha sa tiež podľa dostupnej odbornej literatúry prejavuje nelútostným nezaujmom o city druhých ľudí, neotrasiteľným a trvalým postojom nezodpovednosti a bezohľadnosti voči spoločenským normám, pravidlám a záväzkom, neschopnosťou udržať trvalé vzťahy, veľmi nízkou toleranciou k frustrácii a nízkym prahom pre uvoľnenie agresie, vrátane násilia, neschopnosťou pociťovať vinu a poučiť sa zo skúsenosti, zvlášť z trestu, výrazné tendencie zvaľovať vinu na iných alebo poskytovanie rôznych racionalizácií pre správanie, ktoré jednotlivca privádza do konfliktov so spoločnosťou.

V danej veci je z vykonaného dokazovania zrejmé, že niektoré prejavy poruchy u odsúdeného vymizli, respektíve sa zmiernili, nie však všetky. V interpersonálnych vzťahoch bola pri znaleckom dokazovaní [REDAKOVANÉ] zdiagnostikovaná egocentrickosť so sebadôverou. Sú prítomné latentné znaky benígnej agresie, konkrétne ide o pohotovosť, ktorá má vrodený, pudový základ a v osobnostnom prejave slúži ako reaktívno-obranný mechanizmus v situáciách osobného ohrozenia. Znalkyňa [REDAKOVANÉ] vyhodnotila, že odsúdený má agresivitu zakomponovanú v osobnosti, ale táto dostáva v súčasnosti iný charakter. Má zvýšene hodnoty agresivity oproti norme (opozičné správanie - negativizmus, podozrievavosť a zvýšené pocity viny).

Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že k stabilizácii disocálnej poruchy osobnosti a teda aj ku takmer všetkým vyššie popísaným prejavom došlo vo výkone trestu. Odsúdený to podľa znalkyne [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] dosiahol sebadisciplínou, adaptabilitou, rešpektovaním autorít, väzenského režimu a celkových špecifik klímy vo väzniciach

V tejto súvislosti však krajský súd uvádza, že život v ústave na výkon trestu je založený na presných pravidlách, režime, ako aj predvídateľných situáciách a nedá sa porovnávať so životom na slobode, kde sú pravidlá, režim a situácie nastavené úplne inak. V konečnom dôsledku práve tie boli v spojení s vekom odsúdeného a okruhom ľudí, v ktorom sa nachádzal, jedným zo spúšťačov jeho osobnostnej poruchy.

Krajský súd ani po doplnení dokazovania nedospel k záveru, že sa u odsúdeného znovu neaktivuje na slobode disocálna porucha osobnosti, a tu ani za situácie, keď mu vyjadrili podporu svedkovia [REDAKOVANÉ] a nezisková organizácia [REDAKOVANÉ]

■. *Prípadné sklamanie a frustrácia z reakcií širšieho okolia na jeho prítomnosť na slobode, ktorým sa určite nevyhne, neúspech u potencionálnych zamestnávateľov, výrazná zmena pomerov oproti výkonu trestu predstavuje reálnu hrozbu, ktorá v tomto štádiu konania neumožňuje presvedčivý záver o tom, že sa o odsúdeného neaktivuje zistená porucha, a že odsúdený na slobode povedie riadny život. Na slobode odsúdený môže omnoho častejšie ako vo väznici zažívať situácie osobného ohrozenia, môže sa prehlbovať jeho negativizmus, podozrievavosť aj zvýšené pocity viny, ktoré celkom nezanikli ani vo výkone trestu odňatia slobody a boli detekované znalkyňami.*

Pretože okresný súd dostatočne nezohľadnil všetky aspekty materiálnych podmienok podmieneného prepustenia odsúdeného na slobodu (účel trestu a jednoznačné odstránenie faktorov, ktoré zapríčinili u odsúdeného páchanie trestnej činnosti), krajský súd zrušil napadnuté uznesenie a keďže tieto aspekty neumožňujú jednoznačný záver o tom, že bol splnený účel trestu, a že odsúdený povedie na slobode riadny život, krajský súd zamietol žiadosť odsúdeného o jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.“

29. Krajský súd v napadnutom uznesení riadne odôvodnil, na základe čoho zrušil uznesenie okresného súdu v celom rozsahu, a sám rozhodol vo veci tak, že zamietol žiadosť sťažovateľa o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Podľa názoru ústavného súdu napadnuté uznesenie krajského súdu obsahuje konkrétne a dostatočné dôvody, pre ktoré bolo potrebné žiadosť sťažovateľa zamietnuť. Vychádzajúc z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu, ktorý by nemal oporu v zákone.

30. Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd sťažovateľovi dostatočne jasne vysvetlil zákonné podmienky, splnenie ktorých sa vyžaduje pre podmienené prepustenie. Skutkové závery prijaté krajským súdom sa podľa názoru ústavného súdu pohybovali v takto vymedzenej zákonnej línii a súčasne mali dostatočný základ vo vykonanom dokazovaní. Právny záver rozhodnutia krajského súdu o nesplnení podmienok pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody má oporu v logicky zdôvodnených skutkových záveroch, ktoré nijako nepopierajú obsah a zmysel aplikovanej

právnej úpravy. Postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Naopak, právne závery krajského súdu ústavný súd považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné, a preto nemá dôvod do napadnutého uznesenia zasahovať.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným.

31. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre opakovane zdôrazňuje (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010), že právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

32. Ústavný súd pripomína, že zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmiennečne prepustený po uplynutí stanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, na ktoré súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou ich úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy. Pokiaľ všeobecný súd prihliadol na okolnosť, že nie je zabezpečená podmienka budúceho riadneho života sťažovateľa, je to výlučne iba vecou jeho uváženia, ak dospel k záveru, že doterajší výkon trestu odňatia slobody neodstránil charakterové vlastnosti, ktoré sťažovateľa viedli k páchaniu závažnej trestnej činnosti (IV. ÚS 53/08).

33. Keďže ústavnou sťažnosťou sťažovateľa napádané rozhodnutie krajského súdu sa nejaví ako arbitrárne, svojvoľné či zjavne neodôvodnené, a tak nezlučiteľné so základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu, ústavný súd ústavnú sťažnosť

sťažovateľa v časti namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 8 Tos 29/2019 z 10. apríla 2019 už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

34. Pokiaľ ide o námietku porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ústavný súd ju v súlade s konštantnou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) kvalifikoval ako zjavne neopodstatnenú vzhľadom na neaplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na „konanie o návrhu na podmiennečné prepustenie“. Toto konanie sa totiž netýka rozhodnutia o „trestnom obvinení“ a ani o „občianskych právach a záväzkoch“ (pozri napr. rozhodnutia vo veciach Plischke c. Rakúsko zo 7. 3. 1964, X. c. Rakúsko z 23. 5. 1966, X. c. Rakúsko z 19. 7. 1966, X. c. Spojené kráľovstvo z 13. 7. 1970, Helmut Aldrian c. Rakúsko zo 7. 5. 1990).

Keďže v konaní o návrhu na podmiennečné prepustenie sa nerozhodovalo o trestnom obvinení sťažovateľa v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru (teda o vine a treste), tento článok dohovoru nie je na dané vykonávacie konanie aplikovateľný *ratione materiae*.

Vo všeobecnosti možno uviesť, že pôsobnosť (aplikovateľnosť) čl. 6 dohovoru zásadne nepresahuje okamih konečného, právoplatného rozhodnutia o vine a treste. Nevzťahuje sa teda *inter alia* ani na vykonávacie konania a mnohé rozhodnutia v ňom urobené (podmiennečné prepustenie, nariadenie výkonu podmiennečne odloženého trestu, zaradenie odsúdeného do určitej kategórie alebo do určitého ústavu, konanie o milosti atď.).

35. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru ústavný súd uvádza, že aj v tomto smere rešpektuje prax ESLP, podľa ktorej osobnú slobodu chráni v zásade čl. 5 dohovoru, a to najmä pokiaľ ide o zákonnosť väzby alebo uväznenia po odsúdení príslušným súdom, vrátane otázky, či k takémuto zbaveniu slobody došlo v súlade so zákonom upraveným postupom.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ bol slobody pozbavený na základe právoplatných rozhodnutí súdov (a nie v tomto konaní o návrhu na podmiennečné prepustenie), ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

36. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších nárokoch uplatnených v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. októbra 2019

Jana Baricová
predsedníčka senátu